

(/)

 (/)

> Danmark og Europa efter 1945 (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Gerningsmænd eller ofre

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/schlueters-tid-1972-1993>)

Gerningsmænd eller ofre

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 5839

Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/gerningsmaend-eller-ofre>) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på <http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/gerningsmaend-eller-ofre>) **in** (<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/gerningsmaend-eller-ofre&title=>)

Henrik Skov Kristensen

Gerningsmænd eller ofre? Erindringen i det tyske mindretal i Sønderjylland om nazismen, verdenskrigen og retsopgøret i komparativ belysning

Historisk Samfund for Sønderjylland. 400 sider, ill. kr. 248.

"Straffelejren" bliver til disputats

Henrik Skov Kristensens skelsættende bog "Straffelejren" bliver nu til en disputats, der forsvares den 22. marts – naturligvis i Sønderjylland. Bogen er interessant læsning med mange detaljer. Dog skuffer den på nogle områder.

Af Erik Ingemann Sørensen.

I 2011 udgav museumsinspektør Henrik Skov Kristensen, Frøslevlejren, det omfangsrige værk: "Straffelejren - Fårhus, landssvigerne og retsopgøret". Det var en imponerende præstation, som fik mange roser med på vejen. Blandt andet af undertegnede, der havde fornøjelsen at anmelde den. (se anmeldelsen her (/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/straffelejren)).

Bogen var på alle områder en vigtig brik i det tyske mindretals opfattelse af tiden, hvor nazismen formørkede landet. Det hører derfor med til vurderingen, at bogen virkelig flyttede nogle grænser og vel nok var direkte årsag til, at mindretallet revurderede sin fortid. Fornemt var det. Skov Kristensen skriver: "...at bogen (og den efterfølgende udstilling) har medvirket til at skabe en bred offentlig debat og til, at det tyske mindretal har taget sin egen historie op til revision..." (s.321). Hermed er 'Straffelejren' et glimrende eksempel på en faghistorisk fremstilling, der bliver til 'public history'.

Henrik Skov Kristensen har nu bearbejdet sit materiale med henblik på en doktorafhandling. Det er der kommet et gedigent materiale ud af. Bogen udgør til dels en forlængelse af "Straffelejren", men indeholder både teoridannelser, nye analyser og konklusioner. På denne måde får vi ikke en stor 'moppedreng' af en disputats. Det fremmer en håndterbar læsning. (Jens Chr. V. Johansen har i 'Fortid og Nutid', juni 2007, en ganske finurlig, lidt nørdet, artikel om størrelsen på disputatsen.)

Tre vigtige problemfelter

Skov Kristensen lægger tre vigtige problemstillinger, som han forsøger at give svar på, frem. For det første foretager han en komparativ analyse af det tyske mindretals erindring om 2. verdenskrig og retsopgøret; det tilsvarende i Vesttyskland og de steder, hvor der fandtes tyske mindretal.

Det andet problemfelt er en besvarelse på spørgsmålet: hvad er årsagerne til det tyske mindretals sene opgør med sin nazistiske fortid? Det tredje problemfelt er en analyse af mindretallets forhold til brugen af erindringssteder, hvoraf to er særligt markante: Knivsbjerg og Fårhuslejren.

Det er virkelig markante områder, Skov Kristensen tager under behandling. Svarene blæser så sandelig ikke i vinden – de står på et særdeles solidt fundament, der er skabt af årtiers beskæftigelse med det tyske mindretals nazistiske historie. Fornemt er det – og for det meste skrevet i et fint og glidende sprog. Det bliver lidt stift, når han skal redegøre for de mere filosofiske og teoretiske overvejelser og parametre. Men takket være et meget udførligt noteapparat og en fornem litteratur- og kildeliste får læserne særdeles god hjælp undervejs.

"Vergangenheitsbewältigung" og "Les lieux de mémoire"

I den mere teoretiske del beskæftiger Skov Kristensen sig med begrebet "Vergangenheitsbewältigung". Et begreb der sammen med den franske historiker Pierre Noras "Les lieux de mémoire" spiller centrale roller i forbindelse med fortid/nutid. Her skal læseren holde godt fast, for det er til tider ganske abstrakt. Men det lønner sig i længden at komme godt gennem denne redegørelse. Der er så mange dimensioner i disse begreber, at et citat fra satirikeren i DDR, Peter Ensikat, måske kan lette lidt:

"Vergangenheitsbewältigung hat doch erst einen Sinn, wenn sie hilft, Gegenwart und Zukunft zu bewältigen".: "Wenn wir den Krieg verloren hätten".

Det var for mange tyskere svært at erfare, at det, der få år tidligere var et blomstrende land, nu blev erklæret for et grusomt diktatur. Billedet er fra Berlin – Unter den Linden

Indsatsen for at fjerne 12 års nazistiske prægning af den tyske befolkning danner baggrund for det, Skov Kristensen kalder 'Nationalsocialismens 2. historie', prægede særdeles markant det Vesttyskland, der endnu ikke var oprettet. Østtyskland bliver ligeledes først oprettet i 1949. DDR havde ikke noget opgør med fortiden – bortset fra en række henrettelser af personer, der havde begået grove forbrydelser mod menneskeheden.

De store processer

Det store retsopgør i Nürnberg står som en form for symbol over retsopgøret. Her tog man opgøret med de mennesker, der havde spillet de helt store roller under diktaturet. Domstolen arbejdede fra november 1945 til oktober 1946. Da dommen faldt, blev otte af de 21 topnazister dømt til døden. Og hængt. Noget af det specielle var, at det at "...der blev radiotransmitteret fra retshandlingerne, medførte en trods alt positiv bedømmelse..." (s.27).

Domstolen fungerede dog videre med proces "...fx mod læger, jurister samt 'den administrative elite, dvs. embedsmænd, diplomater, generaler, fabrikanter og virksomhedsledere..." (s. 27). Og så løber det ud i sandet. Churchills tale fra marts 1946 – Fultontalen om jerntæppet der har sænket sig – havde markeret bruddet med den tidligere forbundsfælle USSR. Pudsigt at Churchills 'iron-curtain' ikke er hans eget, men et udtrykt Josef Goebbels anvendte i en artikel i 'das Reich'. 25.2.1945. Det var derfor blevet nødvendigt at lægge fortidens synder til side og bruge alle mulige tiltag for at dæmme op for truslen fra USSR. Netop derfor slap i tusindvis af nazistiske tyskere fra anklageskrifterne.

Nummer tre fra venstre er Reinhard Gehlen – Abwehrgeneral til 1945. Han blev den første spionchef i det nye Vesttyskland. (WP)

Dog fortsatte opgøret med folk længere nede i det nazistiske hierarki. For eksempel de såkaldte "Fliegerprozesse". Der var en ganske stor andel af tyskere, der havde deltaget i mordet på nødlandede allierede flyvere. Her blev mere end 150 personer fundet skyldige – og henrettet ved hængning.

Opdeling i perioder

Efter denne gennemgang opdeler Skov Kristensen tiden frem til 2015 i fem perioder: 1949 – 1961, 1961 – 1968, 1968 – 1979, 1979 – 1995 samt 1995 til 2015. Det er en glimrende måde at se på forbundsrepublikkens forskellige tiltag og de karakteristika, der har kendetegnet den enkelte periode.

1949 – 1961 er blandt andet præget af "Aufarbeitung" og "Wiedergutmachung". Forfatteren finder, at de to ord dårligt lader sig oversætte til dansk. Men på sæt og vis har de noget at gøre med både opbygningen af det nye demokratiske Tyskland og så en form for renselsesproces. En slags 'katarsis' der skulle hjælpe med at gøre forbundsrepublikken 'stueren'. Brud og kontinuitet er to centrale begreber.

Skov Kristensen nævner her en central medspiller: "De millioner af tyske fordrevne fra Østeuropa var en politisk væsentlig faktor i det tyske samfund. Først efter forbundsdagsvalget i 1957 var de fordrevne ikke længere med deres eget parti i Forbundsdagen...helt op i vore dage har de fordrevne og deres efterkommere en vis indflydelse, sådan som det vil fremgå..." (s.34).

Det drejede sig om et sted mellem 12 og 15 millioner, der måtte forlade deres hjemstavn i Østeuropa. Fra store godsejere til pensionister og børn. I en sand massevandring. Under umådelige lidelser.

Flugt mod vest med Den røde Hær i hælene. (Genet)

I dagens Tyskland spiller de stadig en vigtig rolle. På deres seneste årsmøde var det endda Forbundskansler Merkel, der holdt den store tale.

I øvrigt kan det da nævnes, at disse Østflygtninge absolut ikke var velkomne hos landsmændene i den vestlige zone. Her led man voldsomt af mangel på boliger efter de mange bombardementer. (En vigtig bog om emnet er "Kalte Heimat. Die Geschichte der deutschen Vertriebenen nach 1945" af Andreas Kossert, Siederler Verlag, 2008).

"Offernarrativer" i film og litteratur

Både vesttyske bøger og film blev en del af den katarsis, der på en eller anden måde var vigtig for at kunne komme videre. Interessant er det, at der er tale om offernarrativer. Et forløsende mantra så tidligt i forløbet var, at det tyske folk var blevet forledt af Adolf Hitler. Flere mener, at det er Jörg Friedrichs bog "Der Brand. Deutschland im Bombenkrieg 1940 – 1945", Propyläen Verlag, 2002, der for alvor markerer en slags 'Wende' i opfattelsen af civilbefolkningen som ofre. Det er naturligvis ét synspunkt ud af flere.

Skov Kristensen inddrager ligeledes film i sin fremstilling: "En veritabel bølge af tyske krigsfilm i anden halvdel af 1950'erne afspejlede nok så meget den dominerende grundfortælling i det tyske samfund, nemlig den at det tyske folk og den almindelige værnemagtsoldat var nazismens primære ofre..." (s. 37).

Blandt disse film fremhæver forfatteren især "Die Brücke" fra 1959, som han blandt andet kommenterer med ordene: "Filmene var på én gang antikrigsfilm – og dog krigsforherligende..." (s. 37). Filmen kom til at spille en vigtig rolle i undervisningen. Men den er nok nærmere en film, der skildrer krigens meningsløshed.

Det havde været noget mere relevant at fremhæve året 1960 med to ganske markante film, der både i bredden og i dybden er væsentligt bedre. "Kirmes" der i den grad giver ridser både under og efter krigen. Den kan ses her (<https://www.youtube.com/watch?v=WTH7K9B1Z2g&t=5005s>)

Og så er der den stort anlagte "Nacht fiel über Gotheshafen", der skildrer sænkningen af det store skib "Wilhelm Gustloff" foretaget af en russisk ubåd. Omkring 10.000 druknede i Østersøens iskolde bølger – såvel flygtninge som militært personel. Filmen kan ses her (<https://www.youtube.com/watch?v=RenSjozaryM>)

I øvrigt blev der i 2008 produceret en helt ny film om Gustloff, der ligeledes kan ses her (<https://www.youtube.com/watch?v=6BKHWeqEffY&t=5243s>)

I perioden 1951 - 1955 blev der produceret otte tyske spillefilm om krigen og fra 1956 - 1960 kom der 14. Året 1957 har fire nye og 1958 hele fem. Det havde været mere rigtigt at hente eksempler fra de ovennævnte eller fra 1955 med både "Der Teufels General" og "Es geschah am 20. juli". Jeg tror, man må konstatere, at her har Skov Kristensen ikke gjort sit hjemmearbejde godt nok.

Eichmann og Auschwitz-processerne

Eichmann blev i 1961 stillet for retten i Jerusalem. Den største af de tyske krigsforbrydere blev genstand for umådelig opmærksomhed fra hele verden - ikke mindst fra Vesttyskland. Her blev man dagligt mindet om den grusomme virkelighed, der blev skabt af det nazistiske voldsherredømme. Fra 1963 til 1965 er der Auschwitz-processerne i Frankfurt. Igen med fokus på folkedrabet på jøderne. Flere processor fulgte, blandt andet tv-dokumentarudsendelser. Ingen kunne vel længere være i tvivl om den skyld, der hang over tyskerne. En skyld der i den grad blev erkendt, da forbundskansler Willy Brandt i 1970 knælede foran det jødiske mindesmærke i Warszawa.

Se også klippet (<https://www.youtube.com/watch?v=hguYEbpwVZU>)

Brandts ydmyghed var ganske symbolsk for alt det, der skete i denne periode.

Hvordan formidle folkedrabet på jøderne?

Perioden 1979 til 1995 har ligeledes en ganske markant begivenhed, der i den grad ryster Vesttyskland. Rystelserne har deres udgangspunkt i USA. Det drejer sig om tv-serien "Holocaust", der blev sendt over fire aftener. Fra januar 1979 blev den vist i Vesttyskland. Her vakte den enorm opsigt. Også selv om den af den jødiske forfatter og nobelpristager og Holocaustoverleveren Elie Wiesel blev kaldt en "soap opera".

Skov Kristensen fastslår følgende: "Af helt afgørende betydning for, at det nazistiske folkemord på jøderne blev kendt i den brede vesttyske offentlighed, var den amerikanske serie i fire dele Holocaust, som blev vist i vesttysk fjernsyn i januar 1979, og som kom til at navngive folkedrabet på primært jøderne. De faghistoriske fremstillinger af Nazi-Tyskland og Holocaust havde ikke tilnærmelsesvis den samme gennemslagskraft i offentligheden som Holocaust-serien" (s. 49).

Det er jo helt rigtigt. Man kan jo godt undre sig over, at det, den jødiske Elie Wiesel kalder en soap-opera, skulle vække tyskernes opmærksomhed. Men sådan var det altså.

Hvorfor får vi ikke den officielle reaktion med?

Det, der i den grad undrer, er, at Skov Kristensen overhovedet ikke kommer ind på, hvordan den vesttyske stat reagerer oven på denne serie. Her fremtræder det, som om der overhovedet intet sker. Og det er så sandelig ikke rigtigt. Her burde Skov Kristensen have orienteret sig bedre. For eksempel ved at læse tyskeren Frank Bösch's bog: "Zeitenwende 1979. Als die Welt von heute begann", (Becks Verlag, 2. oplag, 2019).

Heri fortæller han, at den vesttyske stat var dirrende nervøs for, hvad denne tv-serie kunne resultere i af fordømmelse. Man havde derfor bedt det tyske konsulat i New York om at skaffe et eksemplar af serien og give en bedømmelse heraf. Diplomaterne var lettede, da de ikke mente, den var så skadelig for omdømmet. Alligevel var staten urolig. Man gik derfor i gang med et større pr - fremstød. "Schon damals regte er an, die Serie müsse durch ein deutsches Begleittprogramm ergänzt werden und saei mit Broschüren und Publikationen der Bundeszentrale für politische Bildung zu flankieren..." (s. 378). I øvrigt har netop denne tv-serie fået et helt kapitel i ovennævnte bog, hvilket jo understreger den store rolle, den spillede for diskussionen i Vesttyskland. Det er en stor fejl, at dette perspektiv ikke er blevet behandlet mere grundigt.

Godt nok havde de allierede gjort rædselsoptagelserne fra kz-lejrene obligatoriske i genopdragelsesårene. Hvor skyldig, den enkelte tysker følte sig, kommes der ikke ind på. Men det var tilsyneladende ikke mange, der havde bakket op om Hitler og nazismen. Nej. Uha da. I den seneste – i øvrigt fremragende - Hitlerbiografi, Volker Ullrich "Adolf Hitler. Die Jahre des Untergangs 1939 – 1945", Fischer Verlag, hedder det: "Der Nationalsozialismus verschwand wie ein Spuk, fast über Nacht, von der Bildfläche. Überzeugte Anhänger des Regimes verwandelten sich in Windeseile in ebenso entschiedene Gegner desselben..." (s. 664).

Der var virkelig store opgaver at tage fat på.

Vigtige redegørelser og sammenligninger

Skov Kristensen foretager et vue ud over de områder, hvor tyskerne enten er blevet fordrevet eller har været gennem en grundig genopdragelse. Det er et vigtigt kapitel, der også danner centralt grundlag for forfatterens sammenligning med det tyske mindretal i Danmark. Det gør han med et stort overblik og fine redegørelser. Og det var jo adskillige millioner tyske borgere, der kom i klemme efter krigen. I Polen, Tjekkoslaviet Rumænien, Ungarn, Estland, Letland og Litauen.

Historien falder ikke helt på plads for Tjekkoslaviets vedkommende. Da tyskerne skulle forlade Prag og resten af Tjekkoslaviet, blev de rent faktisk ofre for tjekkerne hævn, der var et eklatant brud på genevekonventionens bestemmelser. Det var absolut ikke behagelige scener, der udspillede sig. (<https://www.youtube.com/watch?v=OZYx5mhOyTg>)

Skov Kristensen går i dybden med to landområder: Alsace-Lorraine og Eupen-Malmédy. Sidstnævnte er en tysktalende del af Belgien. En grundig gennemgang af netop disse områder forekommer særdeles væsentlig i forhold til bogens hovedærinde. Hovedspørgsmålet: Gerningsmænd eller ofre?

Fornem gennemgang og analyse

"I forhold til opgøret med nazismen og nazisterne i andre dele af Europa er Nordslesvigs tyske mindretal et særligt tilfælde. Modsat de tyske mindretal i Belgien og Frankrig blev deres hjemland ikke annekteret af Hitler-Tyskland under krigen, og modsat tyskerne i øst blev de ikke fordrevet efter krigen..." (s. 119). På fin vis får Skov Kristensen allerede fra starten af den egentlige analyse forklaret, hvorfor det forholder sig ganske særligt for det tyske mindretal i Danmark.

Allerede periodiseringen viser forskellene. Mindretallet 1938 – 1945 markerede endog særdeles markant dets tilhørsforhold. "...Vi svarer med en fanatisk kærlighed til vort folk, til vor fører og hans verdensanskuelser, med en fanatisk énsidig tro på vor ret og med et helligt glødende had til vore fjender..." (s. 122). Dette stod at læse i Nordschleswische Zeitung den 9. juni 1943. Sådanne ytringer sammen med en lang række andre tiltag kunne naturligvis ikke gå upåagtet hen, da retsopgøret

begyndte. Og det havde så sandelig konsekvenser: "Mere end 3.000 fra mindretallet blev dømt, hvilket svarer til op mod 25 % af samtlige dømte i Danmark..." (s. 127). Forfatteren anfører, at størsteparten af de dømte havde gjort tysk krigstjeneste.

Det er vigtigt at notere sig, at de domme, der blev fældet over mindretallets medlemmer, fulgte præcis de samme retningslinjer, som blev anvendt i det øvrige Danmark. Der blev endda taget hensyn til, at der var tale om en loyalitetskonflikt. Det kunne således være gået meget værre.

Allerede den 9. april 1940 markerede det tyske mindretal sit ståsted. Som her i Aabenraa.(FHM)

Mindretallets renselsesperiode

Efter besættelsestiden holdt mindretallet en lav profil. I avisen 'Der Nordschleswiger' fik de en ny avis, der ikke var belastet af fortidens synder. I avisens første nummer kunne man læse en redaktionel artikel under overskriften: "Wir müssen ganz neue Wege gehen". Men der kom også en modartikel fra en læser, der absolut ikke mente, at man skulle kapitulere over for danskerne. Hvad han jo i realiteten selv var. "Hvad havde det tyske folk gjort – ud over at forsøge at gøre uretten fra Versailles-freden god igen og genindsætte Tyskland i sin retsmæssige stilling...Hvorfor skulle man ikke være stolt over det tyske folks bedrifter (Leistungen) under den sidste krig ...? (S. 137). Det er den slags ytringer, der kunne få danskerne helt op i det røde felt.

Perioden 1955 – 1975 blev naturligvis præget af København-Bonn erklæringerne, der sikrede mindretallene nord og syd for grænsen deres rettigheder. Disse erklæringer er stadig hovedhjørnestenene i det dansk/tyske forhold.

Og så er det helt markant, at 'Der Nordschleswiger' får en ung mand ind i redaktionen: Siegfried Matlok. Han blev i en alder af 23 år ansvarshavende redaktør for avisen og fra 1979 chefredaktør. Ingen har som han formået at bygge bro mellem det tyske mindretal og det øvrige Danmark. Han er født i 1945 og således på ingen måde belastet af fortiden. Og efterhånden var "de belastede" ude af billedet. Det var som om, man ikke kunne undgå at komme frem til en eller anden form for selvopgør. Det lurede under overfladen, efterhånden som også flere unge forlangte svar.

Der var mange bortforklaringer, en manglende lyst til at hænge snavstøjet og suspekte personer ud. I sidste tilfælde drejer det sig blandt andet om holocaust-benægteren Thies Christophersen.

Skov Kristensen kommer fornemt rundt i stort set alle hjørner i sin redegørelse. Der er god læsning at hente for de interesserede. Det vil føre alt for vidt at komme ind på alle vinklingerne. Men én skal dog fremhæves: Knivsbjerg, der siden tabet af Sønderjylland i 1864 har været et centralt samlings- og erindringssted først for tyskerne og fra 1920 for det tyske mindretal. Her indviede man i august 1901 et imponerende mindesmærke. I et 45 meter højt tårn stod en syv meter høj statue af jernkansleren Bismarck stirrende sejrrikt mod nord.

Man var i 1920 godt klar over, at man mistede flertallet i Nordslesvig. Statuen blev derfor taget ned og bragt til Sydslesvig. Her kunne den ikke lide overlast. Det gjorde monumentet derimod i 1945, da medlemmer af modstandsbevægelsen sprængte flere tyske mindesmærker i luften.

Der hører en lille sidehistorie til. I 1930 blev den opstillet på Aschberg mellem Rendsborg og Eckernförde. Desværre mistede den hovedet under en storm i 1967. Da man satte det på igen, var det ikke helt comme il faut, at kansleren stirrede mod nord. Så man drejede hovedet, hvorpå han nu kiggede mod fjenden. I øst.

Det blev historikeren Dennis Larsen, der med sin fremragende bog "Fortrængt grusomhed. Danske SS-vagter 1941 – 1945" (Gyldendal, 2010) kom med det afgørende udfald mod det, der nu var blevet til Ehrenhain, hvor man på store bronzetavler havde anbragt navnene på alle de, der var faldet i 1. og 2. verdenskrig. Dennis Larsen kunne påvise, at flere af de navngivne havde en særdeles ubehagelig fortid.

Igen kom Siegfried Matlok på banen. Denne gang med en stor leder i "Der Nordschleswieger". En leder der begyndte med ordene: "Som chefredaktør har der over årene været lederartikler, som det har været svært for mig at skrive. Men denne har måske været den sværeste af alle..." (27.11.2010).

Matlok erkender ganske enkelt, at der må et tilbundsgående opgør med fortiden til for at komme videre. For at komme ud af skyggen. Også komme fri af skyggen fra Fårhuslejren, som Frøslevlejren blev døbt til.

Flere navne er blevet fjernet fra de store mindeplader. Men der er stadig et tilbage, som absolut ikke bør stå der. Det drejer sig om NN, der meldte sig til Frikorps Danmark, deltog i krigen på østfronten og tilsyneladende – ifølge familiens oplysninger til undertegnede – også gjorde tjeneste i koncentrationslejren Auschwitz. Han begik selvmord i 1945 og ligger mærkværdigvis nok i en heltelund i Slesvig.

Gerningsmænd eller ofre?

Som nævnt flere gange betragtede medlemmer af det tyske mindretal sig som ofre. Og her var Fårhuslejren det helt store traume. Herom skriver Skov Kristensen: "Fårhus har, som det beskrives i 'Straffelejren', nærmest udgjort en mental tilstand i mindretallet i efterkrigstiden. Derfor, og fordi Fårhus er erindringsstedet par excellence i mindretallets forvandling fra gerningsmænd til ofre, har det været påkrævet med en minutiøs, videnskabelig-kritisk gennemgang af Fårhuslejrens historie for én gang for alle at kunne skille myte fra virkelighed. Og det var just hensigten med 'Straffelejren'..." (s.335).

Det kan Skov Kristensen skrive med stor sikkerhed. Hans værk 'Straffelejren' er nok en af de bøger om den nyere danske historie, der har flyttet de flest hegnspæle. Og i denne disputats kommer han med det endelige opgør med myter og fejltolkninger. Afsluttende trækker han de tyske folkegrupper i Alsace-Lorraine og Eupen-Malmédy ind igen: Fælles for både det tyske mindretal i Sønderjylland og de tyske folkegrupper i Alsace-Lorraine og Eupen-Malmédy er, at de helt op til vore dage har opfattet sig selv som ofre – for nazismen, for krigens omstændigheder og for uretfærdige retsopgør. Her er der imidlertid en afgørende principiel skelnen at gøre mellem de tre tyske folkegrupper: både Alsace-Lorraine og Eupen-Malmédy var de facto annekteret og dermed principielt i en tvangssituation, også for så vidt angik tysk militærtjeneste. Det tyske mindretal i Sønderjylland, derimod, overtog principielt frivilligt den nazistiske ideologi og meldte sig principielt frivilligt (dog sikkert ofte under et vist socialt pres) til tjeneste i (overvejende) Waffen-SS og diverse uniformerede og bevæbnede korps på hjemmefronten..."

Konklusionen på det imponerende arbejde, Skov Kristensen har udført, må være, at det tyske mindretals møde med retsopgøret ikke var anderledes end det, tiltalte andre steder i landet måtte igennem. Man dømte for handlinger og ikke for holdninger.

Skov-Kristensen skal lykønskes med doktorgraden.

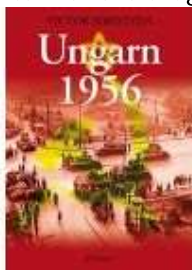
← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/schlueters-tid-1972-1993>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

**BIDRAG TIL DANMARKS
INDVANDRINGSHISTORIE**

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/bidrag-til-danmarks-indvandringshistorie>)

UNGARN 1956

(<http://www.historie-online.dk/boger/ungarn-1956>)

EN KØN HISTORIE

(<http://www.historie-online.dk/boger/en-koen-historie>)

K.K. Steincke - Historiens Aktører nr. 59

Ole Mortensøn skriver om socialpolitikens bannerfører

(<http://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/historiens-aktoerer/kk-steincke-historiens-aktoerer-nr-59>)

Arrestationer efter krigen

Slægtsforskernes Bibliotek laver indgang til "Efterlysningsliste til brug for Feltpolitidetachmentet"